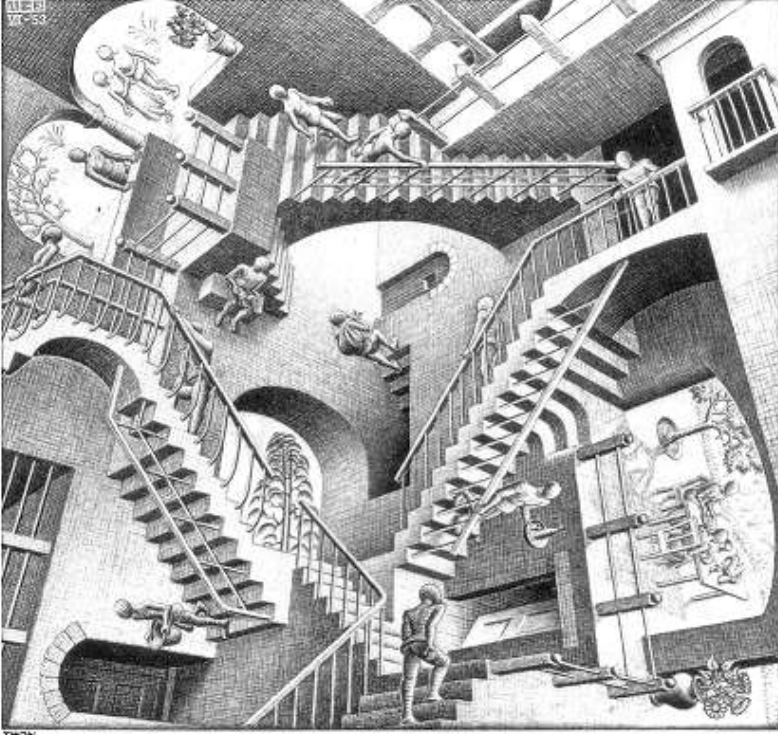

Postmodernizm, modernizmin *sonrası* ve *ötesi* anlamında bir tanımlama olarak kullanılmaktadır ve modern düşünceye ve kültüre ait temel kavram ve perspektiflerin sorunsallaştırılmasıyla ve hatta bunların yadsınmasıyla birlikte yürütülmektedir.

Teori alanında modernist sanat biçimleri ve uygulamalarından koptuğu iddia edilen bir dizi kültürel yapıntıyı tanımlayan mimarlık, felsefe, edebiyat, güzel sanatlar gibi alanlarda yeni kültür biçimlerin işaretleri olarak başlamıştır. Bu tartışmalar zamanla diğer birçok alanlara ve disiplinlere de yansımıştır ve sonuçta bir bütün olarak modernitenin sorgulanmasına ve aşılması arayışına dönüşmüştür. Bununla birlikte postmodernizmi yeni bir tarihsel evre olarak anlamaktansa modernizmin kendi içinde bir aşama ya da özgül bir dönem olarak anlama çabaları da sözkonusudur. Postmodernizm, bu anlamda kendine yönelik itiraz ve eleştirileri de içine alacak şekilde süregiden bir modernizm / modernite / modernlik soruşturması ve tartışması olarak görülmektedir.

Postmodernizmin tarihsel ve düşünsel çerçevesi

Çoklu yapısı ve karmaşık değerlendirilmeleriyle, "Postmodernizm tam olarak nedir?" sorusuna tek yanıt vermek mümkün değildir. **Postmodernizm** kimilerine göre, bir dönemin adıdır. Buna nazaran, sözkonusu dönem "

durum
ard

Postmodern
" (Lyot
)

olarak adlandırılır. Aynı zamanda yeni bir felsefi konseptin, yeni bir düşüncenin, üslubun, yeni

bir usçuluğun (modern usçuluğu aşan farklı bir usçuluğun), yeni bir söylemin
de

adıdır postmodernizm. Bu, hem kültürel hem düşünsel hem de maddi nitelikler açısından bir
dönemin sona ermesi ve

kendi içinden

ötesine geçilmesi anlamında ileri sürülen bir kavramlaştırmadır.

Bazı yazarlara göre yılı modernitenin bittiği varsayılan tarihtir. Nitekim temel olarak, *Postmodern*
izm olarak

anılan düşünce ve pratiklerin tamamının II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıktığı görülür.

Kesin bir dönemleştirme yapmak ve tarihsel sınırları saptamak olanaklı görünmemekte; hatta
öncüllerinin bizzat modernizm içinde yer almasıyla birlikte, Postmodernizm olarak ifade edilen
süreci ve düşünceleri, tarihsel zaman dilimi açısından II. Dünya Savaşı sonrasından itibaren ele
almak yerinde olacaktır.

Daha sonra, özellikle 1960'lı yıllardan itibaren, Fransa'da görülen teorik çalışmaların ve felsefi
tartışmaların sonucunda, Postmodernizm, felsefi olarak da kendini ifade etmeye başlar.
Postyapısalcı felsefe, Postmodernizmin düşünsel felsefi arkaplanını doldurmaktadır. Bu
dönemde modernitenin ülküleri ihlal edilmiş ve bu ülkelere kaynaklık eden düşünce biçimleri ya
da temel kuramsal kavram ve kategoriler açıktan sorgulanmaya başlanmıştır; bilim, teknoloji,
sanat, siyasal özgürlükler adına yapılan her şeyin ortak amacı ilerleme ve insanın
özgürleşmesidir, oysa varılan sonuçların böyle olmadığı açıklık kazanmıştır.

Bu sürecin sonucunda varılan noktayı **Lyotard**, Büyük Anlatılar'ın sonu olarak adlandırır.

Bunları

Aydınlanma, İdealizm ve Tarihselcilik

olarak belirtebiliriz. Modernitenin projelerinin (Rasyonellik, Özgürlük, Evrensellik vb. gibi)

başarısızlıklarını değerlendirmek değil, bu başarısızlığın

teorik temellerini anlamak ve aşmak

postmodern düşüncenin temel hedefidir. Dolayısıyla yalnızca modern projelerin eleştirisi ve

yeniden kullanıma sunulmasını sağlamak değil, bizzat modernitenin kendisini tanımlamakta

kullandığı temel

argümantasyon yapısının

yapıbozum'

a (daha doğru bir deyişle yapısöküm'e) uğratılması gerçekleştirilmiştir.

□ Kökeni

Postmodernizmdeki *post* eki *sonra* anlamına gelmekle birlikte modernizmden devam eden,
ondan kaynaklanan ve onun sorunsallaştırılması ve aşılmaya çalışılması anlamlarına gelir.

Postmodernizm, söylemlerinde görülen aşırılıklara rağmen bir çağın kapanıp başka bir çağın açılması anlamında bir kopuşu ifade etmez. Burada modernizmle paradoksal bir ilişki söz konusudur. Modernizmin kendi içinde varılan sınırların sonrası, o sınırlardan itibaren geriye dönük bir kökten sorunsallaştırma girişimi ve yeniden değerlendirme çabası olarak belirtilebilir.

Arnold Toynbee *Bir Tarih İncelemesi* adlı eserinde modern dönemin I. Dünya Savaşı'yla sona erdiğini, bundan sonraki dönemin postmodern dönem olduğunu ileri sürerek ilk kez *postmodern* terimini kullanmıştır. Yine 1934 yılında Amerika'da yayınlanan bir şiir antolojisinde postmodern sözcüğü yer almıştır. 1950'lerde modernizmdeki hemen tüm olgulara bir tepki olarak ortaya çıkıp mimarlık, sanat, politika, eğitim, toplum gibi çok farklı alanda kendinden iyice söz ettirmeye başlayan postmodernizm 1980'lerin başlarında yaygın olarak kullanılan bir kavram olmuştur.

Post-modernizm; belli bir anlamda belli bir ideolojiyi ya da öğretiyi hedeflemez. Bazı postmodern teorisyenlerin özellikle belli başlı ideolojilerle polemik halinde olması bunu yadsımaz. *Post* öneki burada, bir

sonralık

anlamına geldiği kadar,

ötesi

anlamına da gelir ve bu bağlamda tartışmalar belli bir ideoloji hakkında değil de daha çok ve asıl olarak, ideolojinin ideoloji olmaklığı hakkında yürütülür. Belli bir öğreti ya da felsefi fikir değil asıl olarak bütün öğretilerin ve felsefi sistemlerin üzerinde durduğu kuramsal zemin sorunsallaştırılır. Bu anlamda modernleşme projesinin ve hatta Batı felsefesi ya da Batı düşüncesi denilen düşünce yapısının başlangıcından itibaren

genel geçerliliğe

sahip olan Hümanizm, özgürlük, kurtuluş, evrensellik, bilim ve akıl gibi nosyonlar da sorunsallaştırılır ve yerlerinden edilir.

Postmodernizmin, ekonomik ve toplumsal koşullar anlamında başlangıcı ve kaynakları II. Dünya Savaşı sonrasında bulunabilir. Düşünsel temelleri ise karmaşık bir şekilde çok daha öncelere uzanmaktadır, ama yine de bir belirleme yapmak gerekirse Nietzsche ve sonrasında postmodernizmin düşünsel kavram ve kategorilerinin ipuçlarını bulabiliriz.

Postmodernizm, Postmodern durum, Postmodern felsefe

Postmodernizm, Postmodern durum, Postmodern felsefe, daha da özgül bir anlamda olan Postyapısalcı felsefe farklı anlamlarda ve içeriklerde ele alınıp değerlendirilmelidir.

Postmodernizm, belirli bir durum icinde ve olumlu ya da olumsuz anlamda modernizmden farklılaşan, tüm siyasal ve maddi/toplumsal değişimleri, öte yandan düşünsel ve kuramsal ürünleri ve kültürel pratikleri kapsayan bir formülasyondur.

Postmodern durum, II. Dünya Savaşı sonrasında belirginleşen, sosyal, ekonomik ve siyasal düzenlenişlerle bağlantılı olarak ortaya çıkan genel *durumu* işaret ederken, *postmodern felsefe* postmodernizmdeki tutum ve eğilimlerin felsefi / teorik arkaplanını göstermektedir.

Postmodern felsefe, genel olarak belirgin bir şekilde Platon'dan günümüze uzanan felsefe geleneğinin ("metafiziksel felsefe" olarak adlandırılan) yadsınması girişimidir. "Özcülük", "temelcilik", "gerçekçilik", "nesnellik", "özne" ya da "ben" gibi modern felsefeye için kavramların genel geçerlilikleri sorgulanmakta ve büyük ölçüde yadsınmaktadır. *Postyapısalcı felsefe* ise, farklı düşünürlerce farklı şekillerde ortaya konulmuş *yapısalcılık-sonrası* belli bir felsefe eğiliminin genel adıdır ve postmodern düşüncenin en önemli kuramsal ayağını oluşturmaktadır.

Postmodernizm - Modernizm karşılaştırması

Modernizm/Modernlik	Postmodernizm/Postmodernlik
Hiyerarşi, düzen, merkezi kontrol	Aşarışın düşürülmesi, merkezi kontrolün kalkması
Büyük politik yatırımlar (millî devlet, parti)	Millî devletlerin çökmesi, kurumsal güç çatışmaları, kimlikçi politikalar
Millî kimliğin ve kültürün söyleneşülmesi, büyük söylemler	Millî kimliğin ve kültürün söyleneşülmesi, büyük söylemlerin ironik yıkımı: orijine ait mitoslarının aksi
Bilim ve teknoloji vasıtalarıyla büyük söylemler	Bilim ve teknoloji vasıtalarıyla büyük söylemler, teknoloji karşıtlığı reaksiyonlar, yeni çağ dinleri
Temsilcilerin ve medyanın önemekte "gerçeğe yanan doğru" olarak görülmesi, genel olarak daha güçlü olması, genel olarak daha güçlü olması	Temsilcilerin ve medyanın önemekte "gerçeğe yanan doğru" olarak görülmesi, genel olarak daha güçlü olması, genel olarak daha güçlü olması
Bilgide uzmanlaşma, her şeyi kapsayan bilgi	Bilgide uzmanlaşma, her şeyi kapsayan bilgi, sadece ihtiyaç halinde bilgi, Web, İnternet
Kitle kültürü, kitle tüketimi	Kültürün kitlesel olmaması (demassified culture), küçük pazarlar, az üretim
Medya yayını	Birbirini etkileyen, müşteriye hizmet eden medyanın dağıtımı, çok miktarda
Merkezleşmiş bilgi	Dağıtılmış, yayılmış bilgi
Yüksek ve aşağı kültür ayrışması	Aşağı yönlü kültürün yükselmesi, yüksek kültürün etkisizleşmesi
Tam çalışmaların ve amaçların varlığı	Proses performans, üretim olarak sanat
Sanat: sanatçı tarafından üretilen ve jüri tarafından değerlendirilen kültürdür	Sanat: sanatçı tarafından üretilen ve jüri tarafından değerlendirilen kültürdür
Genel sınırlar ve bütünlük	Her şeyin sınırsızlığı, her şeyin bütünlüğünün çökmesi
New York mimarisi ve dizaynı	Los Angeles ve Las Vegas mimarisi ve dizaynı
Derinlere uzanan kökler/derinlik	Yüzeysellik
Niyet ve gayede ciddiyet	Oyun, ironi, resmi ciddiyete tepki
Birleşmişlik duygusu, benlik	Bölünmüşlük duygusu, bireysellik, benlik
Organik ve inorganik arasındaki fark	Sinergik ilişki; insan-makine-elektronik
Cinsel farklılığa göre şekillenmiş sınırlar	Çiftmişlik, pornografisizlik, pornografinin dışlanması
Determinizm	İndeterminizm
Dünyanın anlatıcısı olarak yazı, medya	Yazı, medya bilginin fiziksel olarak taşınması olarak yüksek-medya,

Makine	Bilgi
İkel	İleri
Nesne (object)	Özne (subject)
Gerçeklik; Gerçek (reality)	Fiilen olmasa da isim olarak var olma (virtual); Hayal (imaj)
Maddi olan	Manevi olan
Çekicilik	İticilik
Kural	Anarşi
Mekân	Mekânsızlık; Zaman
Ev	Anakent (metropol)

Postmodernizmin siyasal yönelimleri

Bu söylemde artık önemli olan *daha doğru bilginin* araştırılması değil, doğruluk kategorisinin işleyiş mekânizmalarının deşifre edilmesi ve bu bağlamda yeni doğruların oluşturulmasıdır. Genel ahlaksal anlayışlar ve ilkeler artık geçerliliğini yitirmiştir; ahlaksal normların kaynağı yaşanan koşullar, çağın gerekliliğidir. Postmodern Etik, modernizmin evrensel ve sabit ahlak ilkelerinin geçersizliğini göstererek, genel ahlak ilkelerini görelileştirir. Dinden sonra bilimin egemenliğinin de yıkılmasıyla, "her şey uyar" noktasına varılmıştır. Bu önerme, öncelikle bilimin statüsünü ve doğruluk iddialarını görelileştirmek üzere, bir bilim felsefecisi olan Paul Feyereabend'ten gelir.

Postmodernizmin, siyasal yönelimleri bakımından, *hem radikal hem muhafazakâr* olduğu söylenebilir. Hem her iki yönelimin postmodern temsilcileri sözkonusudur, hem de belirli bağlamlarda her iki yönelimin de aynı noktada birlikte olması sözkonusudur. Postmodernizmin tutarlılık kaygısı gütmeyişi (Eklektizm) siyasal alandaki konumlarda da görülebilir.

Birey, kimlik, kültür alanında *radikal*, sistemi değiştirme alanında *muhafazakârdır*. Ancak, radikallik ve muhafazakârlık kavramları da postmodern okumada anlam değişimlerine uğrar ya da başka bir deyişle bilinen anlam yapıları yapıbozuma uğrattılır pek çok kavram ve kategoride olduğu gibi. Dolayısıyla postmodernizmin

ne

radikal

ne de

muhafazakâr olmadığı söylenebilir. Makro siyaset modeli Mikro siyaset anlayışıyla, Majör olan Minör olan ile yer değiştirir. Bunu geleneksel siyasal alanın kategorileriyle tanımlamak doğru sonuçlar vermeyecektir. Postmodernizm, en genel anlamda, "Büyük anlatılara", "Büyük projelere", "Büyük ilkelere" itirazdır ve bunların olanaksızlığı iddiasıdır. Buradan itibaren teorik ve politik alanda postmodern konumlanışların şeceresi çıkarılabilir.

Postmodernizmin tarihçesi ve modernite eleştirisi

Modernizm ve hedefleri

Modernizm, aydınlanma ilkelerini temel alan toplumsal projenin adıdır. Aydınlanma ise, inanca karşı bilgiyi, teolojiye karşı bilimi ön plana alan bir düşünce sistemidir. Modernizm, aydınlanma düşüncesini temel alır. İlerlemeye inanır. Akıl ve bilimi ilerlemenin aracı olarak görür. Nesnel, evrensel ve yegâne bilginin akıl ve deney yoluyla edinilebilir olduğuna yönelik epistemolojik konum, bütün modernist öğretilerde sabit noktadır. Modernizm bu halde, her tür öğretiye dayanak olacak olan bir epistemolojik ve tarihsel bilinç zeminidir.

Kilisenin ve feodalizmin bin yıllık egemenliğine son veren burjuvazi 'eşitlik, özgürlük ve kardeşlik' ilkeleri ile tarih sahnesine çıkmıştı. Burjuvazi gerçekten bu ilkeleri gerçekleştireceğini düşünmüştü. Bilim, teknik ve sanat alanındaki ilerlemelerle insanlığın devamlı ileri gideceği ve özgür olacağı düşünülüyordu. **Kendinin farkındalığı** olarak öznenin bu ilerleme ve özgürleşmede tarihsel bilginin ve tarih yasalarının bilgisinin sahibi olarak yer alacağı da sabit bir veriydi. Modernizme ilk eleştirileri getiren Romantiklerden, yine aynı teorik zeminde modernizmin hedeflerine ulaşmaktaki başarısızlığının teorik eleştirisini oldukça derinlikli yapan Marksizme kadar her öğreti ya da felsefe dahil olmak üzere, sonradan postmodern felsefenin yoğun saldırılarına hedef olacak olan bu

onumlara
ve
hedeflere
sahiptir.

k

2. Dünya Savaşı'nın yarattığı yıkım, batı dünyasının ahlaki ve etik değerlerini altüst etmiştir. Buradan itibaren düşünürler bu tarihe sebep olan düşünsel temellerle de hesaplaşma arayışlarına yönelmişlerdir. Modern düşüncenin kendisini temellendirdiği ilke ve argümanlara yönelim bu şekilde kuramsal bir yönelim haline gelmiştir. Modernizm içerden eleştirisi postmodernizmden çok daha önce, bizzat modernizmin kuruluş ve gelişme evrelerin de bile görülür. Bu sorgulamalar postmodern konumlardaki gibi olmasa da önemli ölçüde modernizmi içerden zorlayan ve sınırlarına vardırın yönelimlerdir. Modernleşme hedeflerine ulaşamadığı görüşünün yaygınlaşmasından sonra aydınlanma ilk olarak Marx, Nietzsche ve Freud gibi isimler tarafından eleştirilmeye ve sorunsallaştırılmaya başlanmıştır.

Marx, Nietzsche, Freud

Marx, aydınlanmanın olumlu yanlarına (bilimin gelişmesi, inanç yerine bilgi, usa güven vb.) sahip çıkarken, aydınlanmanın sınırlarını ortaya koydu: 'Özel mülkiyet; eşitlik, özgürlük ve kardeşlik' ilkeleri ile zıtlık içindedir. Hümanizmi ve özgürlüğü getirecek sistem sosyalizmdir. Tarihin öznesi, işçi sınıfıdır ve gerçek anlamda Aydınlanma projesini gerçekleştirecek olan da bu öznedir. Çünkü, aydınlanma düşüncesinin kurucusu burjuva sınıfı ve dolayısıyla burjuva toplumu belli bir anda aydınlanmacı ideallerle çelişkiye düşmektedir. Marx bu çelişkinin maddi

olarak toplumsal, ekonomik ve siyasal yapısını göstermeye çalışmıştır yapıtlarında. Ancak Marx tüm bu köktenci eleştirilerinde yine de aydınlanmacı ilkelere (akıl, nesnellik, ilerleme, özgürlük vb.) bağlı kalır. Ama eleştirel çalışmasının toplamı, bir anlamda onun kendi hedeflerinden ve niyetlerinden de bağımsız olarak aydınlanmanın sınırlarını göstermekten geri kalmaz.

Hem sol hem de sağda taraftar bulan Nietzsche ise, 'Der Fortschritt ist bloss eine moderne Idee, das heisst eine falsche Idee.' (İlerleme yalnızca modern bir düşüncedir, fakat yanlış bir düşünce.) diyerek modernleşmenin temel ilkelerine karşı çıkmıştır. Nietzsche ilerleme, özgürlük ve hakikat kavramları gibi temel aydınlanmacı kavramları sorunsallaştırmış ve çoğu yerde yadsımıştır. O zamana kadar entelektüel çevrelerde geniş kabul gören dünya görüşü ve anlayış (*modern düşünce*) geçerliliğini kaybetmeye başlamıştır. Daha iyi ve daha güzel bir dünyaya dair özlem ve hayaller artık sona ermişti. Bu özlem ve hayallerin kendilerinin sona ermesinden daha ziyade asıl olarak bunlara kaynaklık eden fikirlerin ve onların teorik dayanaklarının geçerliliklerinin sorgulanması ve yadsınması sözkonusu olmuştur.

Modern düşüncenin sınırlarına varılmasında bir başka kaynak da **Sigmund Freud** olarak belirtilebilir. Psikanaliz kuramı ve özellikle de bilinçdışının keşfi aydınlanmacı ilkelerin temelindeki kavramları başka bir yönde sorunlu hale getirmiştir. Özne, öznellik, gerçeklik, benlik, bilgi, biliş vb. türde kavramlar, aklın niteliğine ilişkin tartışmalar Freud'la birlikte ve Freud'dan sonra yeni bir yön kazanmıştır ve pek çok değişikliğin öncüsü olmuştur.

Uygarlığın Huzursuzlukları

'nda Freud, mevcut toplumsal sistemin ve onun dayandığı uygarlık modelinin, kültürün yapısına ilişkin açıklamalarda bulunur.

Postmodernizme yönelik itirazlar

Oysa birçok başka düşünür (**Habermas**, **Antony Giddens**, **Michel Touraine** gibi) bir dönemin kapanması olarak modernizmin sona ermesini kabul etmezler. Böyle bir dönemleştirme onlara göre hem olanaksız hem de faydasızdır. Bununla birlikte bu düşünürler de postmodern düşüncenin öne sürdüğü bir çok olgu ve yeni durumları kabul etmektedirler. Fakat bu yeni gerçeklikler modernizmin içerisindeki olgular olarak değerlendirilir. Modernlik *tamamlanmamış bir proje*

(

Habermas

) olarak ya da postmodernizm denilen yeni durum *modernliğin radikalleşmesinin*

(

Giddens

) bir sonucu olarak değerlendirilir bu eğilimlerde.

Bu karşıt konumları da göz önünde bulunduran Agnes Heller ve Ference Feher, postmodernizmi řu şekilde tanımlarlar;

"postmodernite, ne bir tarihsel dönem, ne de iyi tanımlanmış karakteristik özellikleri olan politik ya da kültürel bir eğilimdir. Tersine postmodernite; dış çizgilerini, moderniteyle ve moderniteye havale edilmiş sorunlarla problemi olanların, moderniteyi suçlamak isteyenlerin ve gerek modernitenin başarılarının gerekse çözümsüz açmazlarının bir dökümünü çıkaranların çizdiği, modernitenin daha geniş kapsamlı zaman ve mekânı içerisindeki bir özel kolektif zaman ve mekân olarak anlaşılabilir".

Burada anlaşılacağı üzere, postmodernizmi kabul etmeyen düşünürler, genel bir yaklaşım olarak, postmodernizm olarak beliren *yeni* durumu modernitenin kendi içindeki özel bir evre ya da dönem olarak değerlendirmektedirler. Bunu formüle edişleri, çıkarsamaları ve postmodernizmi eleştirme yönelimlerdeki hedef ve gerekçeler değişmekle birlikte, genelde böyle bir yaklaşıma sahip oldukları söylenebilir.

Güzel sanatlarda postmodern isimler

- [Marcel Duchamp](#)
- Simon Dürr
- Gilbert ve George
- Wang Guangyi
- Res Ingold
- Donald Judd
- Agnieszka Olivia Juszczak
- Ilya Kabakov
- Jeff Koons
- [Bruce Nauman](#)
- [Sigmar Polke](#)
- Gerhard Richter
- [Cindy Sherman](#)
- [Andy Warhol](#)

Postmodern düşüncenin çıkış noktaları olmuş isimler

- Soren Kierkegaard
- [Martin Heidegger](#)
- [Max Stirner](#)
- [Friedrich Nietzsche](#)
- [Jacques Lacan](#)
- [Edmund Husserl](#)
- [Ludwig Wittgenstein](#)

Postmodern düşünürler

- Jean-François Lyotard
- Roland Barthes
- Jean Baudrillard
- Judith Butler
- Helen Cixous
- Gilles Deleuze
- Luce Irigaray
- Charles Jencks
- Dietmar Kamper
- Thomas S. Kuhn
- Gianni Vattimo
- Wolfgang Iser
- Slavoj Žižek
- Paul Feyerabend
- Jacques Derrida
- Michel Foucault
- Julia Kristeva
- Richard Rorty

Postmodern düşünceye eleştiri getiren isimler

- Giddens
- Jürgen Habermas
- Fredric Jameson
- Terry Eagleton
- Marshall Berman
- Alain Touraine
- Ernest Geller

Çalışmaları postmodernizmin işaretleri olarak görülen yazarlar

- Paul Auster
- Julian Barnes
- Robert Anton Wilson
- John Barth
- Jorge Luis Borges
- Italo Calvino
- Angela Carter
- Robert Coover
- Don DeLillo
- Umberto Eco
- Orhan Pamuk
- Raymond Federman

- William Gaddis
- John Hawkes
- Klaus Modick
- Walter Moers
- Heiner Müller
- Michael Ondaatje
- Thomas Pynchon
- Christoph Ransmayr
- W.G. Sebald
- Philippe Sollers
- Wladimir Sorokin
- Patrick Süskind
- Antonio Tabucchi
- Urs Widmer
- Jeanette Winterson
- Thomas Bernhard

Postmodern mimari

Postmodern mimari örneklerinden Guggenheim Müzesi - Bilbao

Asıl başlık: [Postmodern mimari](#)

- Heinz Bienefeld
- Ricardo Bofill
- Frank Gehry
- Alexander Freiherr von Branca
- Michael Graves
- Hans Hollein
- Charles Jencks
- Philip Johnson
- Leon Krier

- Rob Krier
- Charles Moore
- Aldo Rossi
- James Stirling
- Oswald Mathias Ungers
- Robert Venturi

İlgili maddeler

- Postyapısalcı felsefe
- Postmodern durum
- Post-politik
- Modernite
- Modernizm
- Post-fordizm
- Yapisöküm
- Yersizyurtsuzluk
- Postmateryalizm
- Aydınlanma Çağı
- Postmodern roman

Dış bağlantılar

- ["Geç Kapitalizmin Kültürel Mantiğı"](#)
- [Postmodernizm için genel tablo](#)
- [Modernizm'den Postmodernizme uzanan tarih](#)
- [Postmodernizm içinde kullanılan ana kavramlar](#)
- [Türkçe postmodern kaynak bilgisi](#)
- [Kişisel bir değerlendirme ve tartışma](#)
- [Toplumsal Bir Teori Olarak Postmodernizm](#)

Kaynakça

- Modernliğin Sonu, Granni Vattimo, İz Yayınları
- Postmodern Durum, [Jean-François Lyotard](#) , Vadi Yayınları Çev:Ahmet Çiğdem
- Modernite versus Postmodernite, Haz:Mehmet Küçük, Vadi Yayınları
- Postmodernliğin Durumu, [David Harvey](#) , Metis Yayınları, çeviren: [Sungur Savran](#) , 3. basım: Ekim 2003
- Felsefe sözlüğü, Serkan Uzun-Ü.Hüsrev Yolsal, Bilim ve Sanat Kitapları.
- Postyapısalcılık ve Postmodernizm, [Madan Sarup](#) , Bilim ve Sanat Kitapları, çeviren: Abdülbaki Güçlü
- Postmodernitenin Kökenleri, [Perry Anderson](#) , İletişim yayınları, çeviren: Elçin Gen.
- Çağdaş Fransız Felsefesi, V. Descombes, çev: Aziz Yardımlı, İdea Yayınları
- Katı Olan Her şey Buharlaşıyor, [Marshall Berman](#) , İletişim Yay., çev: Ü.Altuğ - B.Peker

- Postmodernizm ya da Geç Kapitalizmin Kültürel Mantiğı, [Fredric Jameson](#) , Derleyen ve eviren: Necmi Zeka,
Postmodernizm
içinde, Kıyı Yayınları

- Postmodernizm ve Hoşnutsuzlukları, [Zygmunt Bauman](#) , Ayrıntı Yayınları
- Nietzsche ve Postmodernizmin Gercek Yüzü, Yener Orkunođlu, Ceylan Yayınları
- Postmodern Etik, Zygmunt Bauman, Ayrıntı Yayınları
- Yasakoyucular ve Yorumcular, Zygmunt Bauman, ev: Kemal Atakay, Metis Yayınları
- Postmodern Teori, Steven Best / Douglas Kellner, Ayrıntı Yayınları
- Postmodern Politik Durum, Heller, Agnes-Feher, Ference, eviri: Őkr Argın, Osman Akınhay, teki Yayınevi
- Postmodern, Postmodernizm, Postmodernity, I. Martin, 1997

http://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Postmodernizm&stable=0&shownotice=1∓fromsection=Postmodernizmin_tarihsel_ve_d.C3.BC.C5.9F.C3.BCnsel_.C3.A7er.C3.A7evesi